

KASTEEL AMERONGEN

BULLETIN

Herfst 1999

Uitgave

Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen

Onderhoud van
groenvoorzieningen en
renovatie kasteeltuin
Amerongen uitgevoerd
door

Tuin- en plantsoenaanleg

Van Ginkel

Castor 64, Postbus 11, 3900 AA Veenendaal, tel. 0318-519039

HERBERG
DEN ROODEN LEEUW

DROSTESTRAAT 35
3958 BK AMERONGEN
TELEFOON 0343-454055

GEOPEND:
DONDERDAG T/M MAANDAG
VAN 18.00-21.30 UUR
ZONDAG VANAF 12.00 UUR

KASTEEL AMERONGENBULLETIN16^{de} jaargang

nr. 45

herfst 1999

INHOUD

Tweede Lustrum Kerstmarkt	blz.	3
Gesprek met drs. C. baron van Tuyll van Serooskerken, voorzitter van het bestuur van de Stichting Kasteel Amerongen	blz.	4
Kasteeljournaal: elementen uit het jaarverslag van de conservatoren en uit het jaarverslag van het bestuur van de S.K.A.	"	7
Van het bestuur: bestuursleden gezocht!	"	9
Schenkeningen aan de Stichting Kasteel Amerongen	"	10
Terugblik op de Donateursmiddag: het Oranjejaar 1999		12
Oranje-route in 2000	blz.	13
Bij het wapenbord van Godard Adriaan van Reede	"	14
De jarige Monumentenwacht Nederland	"	18
Zomergenoegens	"	19
Naar het jaar 2000 en verder.....	"	22
Onze nieuwe coördinator, mevrouw drs. S. Jansen	"	23
Colofon		23

KERST MARKT

ten bate van de restauratie van
Kasteel Amerongen

- ◇ originele cadeautjes
- ◇ exclusieve kerstversieringen
- ◇ koffie met eigengebakken kasteel-
koekjes bij de openhaard

donderdag	25 november	11 - 17 uur
vrijdag	26 november	10 - 21 uur
zaterdag	27 november	10 - 17 uur

In het koetshuis van Kasteel Amerongen
Drostestraat 20

KERSTMARKT KASTEEL AMERONGEN
VIERT HET TWEDE LUSTRUM IN 1999

Alweer voor het 10de jaar organiseren de vrijwilligers van het winkeltje van Kasteel Amerongen de inmiddels traditionele Kerstmarkt ten behoeve van de restauratie van het Kasteel. Hoewel in de afgelopen jaren al veel restauratiewerkzaamheden zijn verricht, blijft herstel van meer onderdelen noodzakelijk. Voor het voorjaar van 2000 staat de restauratie van de Oranjerie, waarin dit winkeltje is gevestigd, op het programma.

Jaarlijks wordt de Kerstmarkt door vele liefhebbers bezocht en het zou geweldig zijn als de vrijwilligers ook dit jaar weer een groot bedrag aan het restauratiefonds kunnen overmaken, zeker nu - onder andere - ons eigen onderkomen wordt gerestaureerd.

De Kerstmarkt wordt gehouden in het Koetshuis, één van de bijgebouwen van Kasteel Amerongen.

De vrijwilligers hebben hun best gedaan weer leuke artikelen bij elkaar te brengen. Natuurlijk zijn ook eigen gemaakte producten verkrijgbaar. Niet alleen om uw huis in kerstsfeer te brengen, maar ook cadeautjes voor onder de boom zijn te koop. Er zal gedemonstreerd worden hoe mandjes en kransen met groen uit de tuin opgemaakt kunnen worden. Kortom u vindt vast iets om uw huis met Kerstmis extra gezellig te maken.

In onze koffiehoeck kunt u bij het haardvuur genieten van een kopje koffie of thee.

Op zaterdagmiddag zal het koor "Voces" alweer voor het 6de jaar te beluisteren zijn. Het is nog steeds een genot om daar naar te luisteren.

De Kerstmarkt zal plaatsvinden op:

donderdag	25 november 1999	van 11.00 uur tot 17.00 uur
vrijdag	26 november 1999	van 10.00 uur tot 21.00 uur
zaterdag	27 november 1999	van 10.00 uur tot 17.00 uur

Auto's kunnen geparkeerd worden op de Laan, buiten het kas. teelhek. Voor wie slecht ter been is heeft de wachter bij het hek zeker een oplossing.

**GESPREK MET DRS. C. BARON VAN TUYLL VAN SEROOSKERKEN,
voorzitter van het bestuur van de
Stichting Kasteel Amerongen**

In een van de eerdere Bulletins heeft de redactie melding gemaakt van het feit dat er in het bestuur van de Stichting Kasteel Amerongen een nieuwe voorzitter was benoemd. De heer dr. A.W. Vliegenthart, die heel lang voorzitter is geweest, heeft onlangs definitief afscheid genomen van Kasteel Amerongen. Voor de redactie was dit feit een goede aanleiding om de heer Van Tuyll van Serooskerken uit te nodigen voor een gesprek, waaraan hij met genoeg gevolg heeft gegeven.

- - -

Omdat wij niet precies wisten wanneer deze vrijwilligersfunctie begonnen was, vroegen wij hem daarnaar. "In het najaar van 1997 ben ik gevraagd voor dit bestuur." Van Tuyll legt uit dat hij kunstgeschiedenis heeft gestudeerd en dat er verscheidene invalshoeken zijn die het hem mogelijk maakten de voorzittershamer op te pakken. "Bijvoorbeeld door mijn functie bij Teylers Museum in Haarlem. Ik ben daar hoofdconservator, met als belangrijkste taak hoofdcollectiebeheer en conservator kunstverzamelingen - tekeningen en schilderijen." [...en geen directeur, zoals het Bulletin dat indertijd meldde, (red.)] Van Tuyll vervolgt zijn verhaal: "Door mijn kennis van de museale wereld, door mijn zitting in het college van regenten van Slot Zuylen - om een ander voorbeeld te noemen, en, voegt hij daaraan toe, "door bekendheid met de belangrijkste Utrechtse kastelen Slot Zuylen, Kasteel Amerongen en Huis Doorn."

Ook de dubbelfunctie van provinciaal conservator drs. A.W. van der Goes komt in dit verband ter sprake. Van der Goes is èn werkzaam op Kasteel Amerongen èn op Slot Zuylen.

De nieuwe voorzitter ziet ook - in antwoord op onze vraag - "een afstraling van Teylers Museum op Kasteel Amerongen, over en weer." Beide hebben museale aspecten in zich. Deze twee oude en monumentale gebouwen vragen tevens aandacht voor dat, wat er in staat.

Kunt u door deze combinatie van functies meer inhoud geven aan uw bestuurlijke werk op Kasteel Amerongen? Enthousiasme klinkt door in zijn stem: "Wat wij willen is

de doelstellingen nastreven." Dat men zich daarbij allerlei vragen moet stellen blijkt uit het volgende rijtje dat Van Tuyll opsomt: "Hoe houd je dit Kasteel in stand?

Het is uniek, maar hoe overtuig je het publiek daarvan?

Hoe wordt aan de publiciteit vorm gegeven?

Hoe trek je sponsors aan en hoe ga je met ze om?

Wij proberen het Kasteel in stand te houden zoals het was bij de overdracht [aan Stichting Kasteel Amerongen in 1982] en tevens de nodige verbeteringen en restauraties aan te brengen, maar wèl op een manier zodat het publiek blijft komen, vooral de individuele bezoeker, waarvan wij graag willen dat die telkens blijft terugkomen."

De voorzitter wijst erop dat, voor het noodzakelijke groot onderhoud - dat zich onherroepelijk telkens weer aandient - géén subsidie beschikbaar is.

Maar, hij blijft optimistisch en verklaart dat hij niet bang is voor het voortbestaan en het in stand houden van Kasteel Amerongen!

Gevraagd naar zijn toekomstvisie met betrekking tot Kasteel Amerongen licht de S.K.A.- bestuurder als volgt toe: "Het opzetten van een professionele organisatie is, door het aantrekken van een directeur, in de persoon van mevrouw C. Paul, voor drie dagen in de week, en het in dienst nemen van mevrouw S. Jansen - als assistent van de directeur - nu in gang gezet. Als coördinator werkt mevrouw Jansen vijf dagen per week. Samen vormen zij een aanspreekpunt voor iedereen uit elke discipline op het Kasteel, zodat er op het juiste moment - indien nodig - direct 'ingegrepen' kan worden.

Het Kasteel moet zijn bestaansrecht verdedigen; het verwachtingspatroon is steeds hoger gesteld."

Dat de structuur bij Amerongen duidelijker moest worden, onderstreept hij nog eens met klem, evenals het feit, dat het bestuur blij is met de komst van mevrouw Paul en mevrouw Jansen: "zij zullen coördineren en initiëren. Volgens de plannen zal mevrouw Paul een nieuw beleid ontwikkelen met betrekking tot het aantrekken van méér bezoekers, want dat is nú niet vanzelfsprekend."

Onderwerpen als het vergroten van de publiciteit en het maken van nog meer tentoonstellingen krijgen de aandacht.

De redactie kreeg het Stichting Kasteel Amerongen jaarverslag 1998 toegestuurd. Dit gebaar hebben wij zeer op

prijs gesteld, maar de reden was ons onbekend. Van Tuyll verwoordt de mening van het S.K.A. bestuur met: "...dat er meer openheid moet komen - vanuit het bestuur zelf. Het jaarverslag wordt nu gezonden aan de voorzitters van de verschillende commissies. Op deze manier is er meer communicatie over en weer, wat de samenwerking bevordert en dat is in ieders belang."

Met ons is de voorzitter van mening dat er òf vanuit het bestuur, òf vanuit de conservatoren regelmatig artikelen in het Bulletin behoren te staan. Hij voegt daar nog aan toe: "Het zou wel prettig zijn voor iedereen om te lezen wat er met veel bezittingen van het Kasteel gedaan wordt, zoals bijvoorbeeld bij restauraties van schilderijen, of bij het in bruikleen geven: welk museumstuk wordt waarvoor en waarheen uitgeleend? Wegens tijdgebrek lukt dit niet altijd (ik weet dat uit eigen ervaring...) maar, wij blijven het stimuleren."

Zijn mening over het Bulletin formuleert Van Tuyll als volgt: "het is een prettig leesbaar en interessant blad, dat ik iedere keer met belangstelling lees. Het is een goede binding met de donateurs, net als de donateursdag."

Tot slot komen de eventuele familiebanden ter sprake met 'Annebetje', voluit genoemd Anna Elisabeth C. van Tuyll van Serooskerken, getrouwd met de vijfde graaf van Athlone Frederik Christiaan Reinhardt van Reede; zij bewoonden aan het einde van de achttiende eeuw Kasteel Amerongen. 't Blijkt een directe lijn te zijn: van Annebetjes broer Frederik Christiaan Hendrik (1742-1805) stammen de huidige takken 'Zuylen' en 'Geldrop' van de familie van Tuyll van Serooskerken.

- - -

Ondanks zijn drukke werkzaamheden en volle agenda, heeft de redactie van de heer van Tuyll de toezegging gekregen voor een artikel in het Bulletin: "...mits ik het zeer tijdig weet...", [en de volgende voorwaarde is ook zeer begrijpelijk] "...als er zich eens een leuk onderwerp voordoeet...". Wij zijn hem hiervoor zeer erkentelijk.

Daarna nemen wij afscheid en bedanken hem voor het gesprek dat in Amerongen kon plaatsvinden. De volgende afspraak wacht: een bestuursvergadering van de Stichting Kasteel Amerongen. "De dag glipt voorbij..."

Amerongen, 15 september 1999.

De redactie

KASTEELJOURNAAL

Uit het Jaarverslag 1998 van de conservatoren heeft de redactie er enkele elementen uitgelicht:

- "De waskeuken in het Kasteel, die voor een groot deel in beslag werd genomen door delen van een 18de-eeuwse betimmering werd ontruimd, zodat deze met ingang van het nieuwe seizoen aan het publiek kon worden getoond.

De garage werd eveneens ontruimd met als doel om hier te zijner tijd de rijtuigen van Kasteel Amerongen in de vaste opstelling op te nemen.

Een grote hoeveelheid voorwerpen van zeer diverse aard, die afkomstig waren uit de kelders van het Kasteel en de garage, werden schoongemaakt en opgeslagen op de zolder boven de stallen."

- Aan de inventarisatie van de rijke muziekbibliotheek op Kasteel Amerongen wordt gewerkt door de heer Clemens Romijn.

-"De inventarisatie van het huisarchief van Kasteel Amerongen door dr. E.P. de Booy werd in 1998 in principe afgerond."

-"De groep 'engelen' verrichtte weer de nodige werkzaamheden aan de textiel. Door het "optisch herstel" van de bekleding van het ameublement in de grote zaal, ondergaat de aanblik van deze ruimte een aanzienlijke verbetering."

-"Tenslotte werd in november Kasteel Amerongen opnieuw bedreigd door een oude vijand: het water van de Rijn. Uit voorzorg werd de benedenverdieping van het kasteel ontruimd, hetgeen een operatie is waarbij inmiddels een zekere routine is ontwikkeld. De dijk rond het Kasteel werd tegelijkertijd met man en macht versterkt. Uiteindelijk heeft de dijk goed standgehouden zodat het jaar niet met natte voeten werd uitgeluid."

" Bruiklenen

In bruikleen naar Amerongen:

-servies en glaswerk en tafelspiegels van de familie de Brauwere

Bruiklenen van Kasteel Amerongen naar diverse exposities:

-naar Centraal Museum, Utrecht, expositie 'Tegen de Vrede! Utrecht en de vredesonderhandelingen in Munster',
14 maart t/m 7 juni 1998:

prent met portret Godard van Reede

- Naar Teylers Museum, Haarlem, expositie 'Het Nederlandse Doodsportret 1590-1990', half september t/m eind november 1998: Wassen doodsportret Godard van Reede
- Naar Noordbrabants Museum, Den Bosch, expositie 'Wonen in Arcadie', 27 september - 30 november 1998:
  - ijskoeler, Wedgwood   2 platte borden, Wedgwood
  - 2 diepe borden, Wedgwood   3 kleine bordjes, Wedgwood
  - suikerpot met Van Reede-wapen
  - boek 'Voor de huishouding' door A.E. van Tuyl van Serrooskerken
- Naar Haags Historisch Museum, expositie 'Monumenten van macht - zeven eeuwen woongeschiedenis van het Haagse Voorhout', 15 september t/m 29 november 1998:
  - 2 zilveren borden met het wapen Van Aldenburg
  - 2 diepe borden, Meissen
  - onderschotel met het wapen Van Reede
  - J.E. Liotard, portret Frederik Christiaan Reinhardt van Reede
  - kopie naar Tischbein, portret Jacoba Helena gravin van Reede .

...

Voorwerpen, dan wel informatie over Kasteel Amerongen en de inventaris zijn gepubliceerd in:

- B.C. Sliggers, 'Naar het lijk. Het Nederlandse doodsportret 1500-heden', Haarlem 1998.
- 'Wonen in Arcadië'. Het interieur van de Nederlandse kastelen en buitenplaatsen. Zwolle/Den Bosch 1998.
- Th. Wijsenbeek-Olthuis (red.), 'Het Lange Voorhout. Monumenten, Mensen en Macht, Zwolle/Den Haag 1998.
- Bulletin Stichting Vrienden Nederlandse Landgoederen, najaar 1998."

...

Uit het jaarverslag 1998 van het bestuur van Stichting Kasteel Amerongen:

- "In de zomer 'Jazz at the Castle', aan het begin van de herfst de 'Antiekbeurs' en vlak voor de Kerst de 'Kerstmärkt' van het 'Winkeltje', zijn vaste waarden in het jaar geworden.
- De samenstelling van het programma van de concertreeks van de Muziekcommissie brengt steeds zo veel liefhebbers op de been dat over het algemeen de Galerij volledig is

bezet.

- Al deze evenementen trekken veel bezoekers, die op een bijzondere manier kennis maken met het Kasteel en zijn ambiance.

- Het bestuur wil zijn waardering ook in dit verslag kenbaar maken voor de geweldige inzet van de vele vrijwilligers bij het in stand - en toegankelijk houden van het Kasteel. Zonder deze inzet zou de kwaliteit van veel onderdelen van het geheel niet op het niveau dat thans is bereikt, getoond en gehandhaafd kunnen worden. Dit geldt vooral voor grote delen van de tuin en het park, maar ook voor het onderhoud van delen van het textiel in de inventaris."

Amerongen, mei 1999.

* * *

VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen zoekt enkele bestuursleden.

Een reeds bestaande vakature moet nog worden ingevuld, terwijl binnen afzienbare tijd nóg een vakature ontstaat door het vertrek van de penningmeester.

Misschien zijn er donateurs die bereid zijn een deel van haar/zijn vrije tijd beschikbaar te stellen ten behoeve van het Kasteel. Door het vertrek van de penningmeester is het belangrijk weer iemand te vinden die op dit gebied ervaring heeft.

Voor het vervullen van de andere vakature is belangstelling voor en interesse in P.R. zaken gewenst.

De db-vergaderingen van de SVKA worden iedere 3de donderdag van de maand gehouden en de vergaderingen met de werkgroepen op iedere laatste donderdag van de maand (met uitzondering van de maanden juli en december), tussen 11.00 uur en 13.00 uur.

Belangstellenden voor deze functies kunnen zich schriftelijk aanmelden bij secretariaat SVKA, Korenland 9, 3958 EX in Amerongen, maar u kunt hierover ook telefonisch contact opnemen met de secretaris J.D. van de Nadort, telefoon 0343 - 45 48 62.

* * *

KASTEELJOURNAALSchenkingen aan de S.K.A.

Dat in december 1998 een verzameling kleding, accessoires en restanten van kleding aan de Stichting Kasteel Amerongen is geschonken door mevrouw A.M.E. von Ilseman - te Biesebeek, namens de familie, heeft u kunnen lezen in het Bulletin voorjaar 1999.

Opnieuw werd de Stichting door haar verrast met een doos vol interessante zaken, die bij 'de engelen' in hun kamer op tafel kwam. Stukken kant, linten en lapjes, sommige versierd met pailletten, weer andere met kralen borduursels. Een beeld van feestelijk geklede dames komt op je af bij het zien van deze restjes.

De doos met inhoud hoort bij de collectie kleding die afkomstig is uit de nalatenschap van Elisabeth von Ilsemann geboren gravin van Aldenburg Bentinck (1892-1971) en haar moeder.

Een voorbeeld uit deze verzameling vindt u hiernaast afgebeeld. De foto toont een detail van een meisjesjurk, uit ongeveer 1910. Hij is gemaakt van witte katoen en was bedoeld voor "netjes". Deze jurken zijn altijd wit; het was in die tijd een gangbaar soort kinderjurk.

* * *

Een schenking van geheel andere aard is gedaan door twee buitenlanders, op bezoek in Nederland. De beide Canadezen, door een onzer bestuursleden meegenomen naar Kasteel Amerongen, waren zó verrukt over hetgeen zij daar zagen, dat bij hun vertrek spontaan een bedrag van f100,- voor de Stichting achtergelaten werd!

* * *

Drie koffers met panelen waarop bijvoorbeeld foto's door middel van klittenband bevestigd kunnen worden tijdens een presentatie, zijn geschonken door de Stichting Vakgroep Restauratie en door conservator Marieke Knuijt in dank aanvaard voor de Stichting Kasteel Amerongen.

* * *

Detail van een meisjesjurk uit ± 1910,
Collectie Stichting Kasteel Amerongen (foto: D. Pezarro).

Donateursmiddag: HET ORANJEJAAR 1999 lezing en dia's

"Onder den Oranje boom" is de naam waaronder de tot nu toe grootste internationale tentoonstelling over kunst en cultuurgeschiedenis in samenhang met de Oranjes wordt georganiseerd, lezen wij in de folder over deze tentoonstelling.

HM Koningin Beatrix en de Duitse Bondsprezident Roman Herzog hebben het beschermheerschap op zich genomen. Het evenement is een gezamenlijk project van Nederland en de Duitse deelstaten Nordrhein-Westfalen en Brandenburg en vindt plaats in de traditionele Oranjesteden Krefeld, Oranienburg en Apeldoorn.

Tijdens de bijeenkomst voor donateurs van de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen, op 9 oktober j.l., heeft voorzitter W.A. van Ommeren in zijn openingswoord uitleg gegeven over de nieuwe weg die Kasteel Amerongen is ingeslagen, en hij heeft daarbij de nieuwe directeur, mevrouw drs. C. Paul voor het voetlicht gehaald ter kennismaking.

De genodigden kregen vervolgens in het Duits een lezing van mevrouw dr. M. Jonas, die verbonden is aan Slot Oranienburg, waarna haar assistente, conservator mevrouw drs. D. Oudesluys, met een gloedvol betoog in onze eigen taal de diaserie presenteerde.

De Oranjententoonstelling is vanuit cultureel en toeristisch oogpunt dé grote culturele gebeurtenis van het jaar 1999 met een uitloop naar het jaar 2000. De tentoonstelling biedt niet alleen een actuele visie op de geschiedenis van Nederland en Duitsland, maar versterkt bovendien de Europese samenwerking.

Na Kaiser Wilhelm Museum in Krefeld, en Slot Oranienburg bij Berlijn, zal de tentoonstelling te bezichtigen zijn in **Paleis Het Loo** te Apeldoorn:

16 december 1999 - 20 maart 2000

Er zullen ongeveer 550 stukken uit 122 landen te zien zijn, ook uit collecties en musea van buiten Europa, zoals schilderijen, etsen, tekeningen en modellen van architecten, documenten en archiefstukken, munten en medailles, beeldhouwwerken en andere kunstvoorwerpen.

Voor het eerst zullen in één tentoonstelling de bekende Nederlandse en Vlaamse kunstwerken uit de Gouden Eeuw te zien zijn die destijds de vorstelijke verblijven in Den Haag, in het land Brandenburg en in Dessau groot aanzien

verleenden.

Schilderijen van beroemde kunstenaars als Peter Paul Rubens, Govert Flinck uit de school van Rembrandt, Anthony van Dyck en de gebroeders Honthorst zijn typische voorbeelden van de kunstzin van de Duitse vorsten en de Nederlandse invloed op de hofcultuur.

Aan de hand van een groot aantal schitterende kunstwerken geeft deze tentoonstelling een levendige indruk van de wederzijdse culturele uitwisseling tussen Nederland en Duitsland.

De Oranjes stammen uit het Duitse graafschap Nassau. Door een erfenis kwamen zij in het bezit van het Zuidfranse Orange, waaraan zij hun naam ontleenen, alsmede van verschillende Nederlandse territoria; zo werden zij één van de invloedrijkste families in Europa.

In de 17de eeuw waren de Oranjes door talrijke huwelijken nauw verwant met Duitse vorstenhuizen. De dochters van Frederik Hendrik, die na hun huwelijk naar Brandenburg, Anhalt-Dessau, Nassau-Dietz en Palts-Simmern verhuisden, bouwden daar elk een eigen slot: Oranienburg, Oranienbaum, Oranienstein en Oranienhof.

Afgezien daarvan legden zij contacten die niet alleen voor hun vorstelijk hof, maar ook voor de ontwikkeling en de cultuur van hun land van groot belang waren.

De drie plaatsen waar de tentoonstelling wordt gehouden zijn nauw verbonden met de geschiedenis van de familie-relaties van de betrokken vorstenhuizen.

Organisatoren:

Stadt Krefeld, Stiftung Preuszische Schlösser und Gärten Berlin-Brandenburg, Stichting Paleis Het Loo, Nationaal Museum.

* * *

ORANJE-ROUTE

Een interessante tocht door Duitsland, langs vele mooie plaatsen en kastelen met herinneringen aan de Oranjes, wordt ontwikkeld door het Ned. Bureau voor Toerisme. Een Duits - en Nederlandstalige brochure ligt in januari 2000 klaar op de Vakantiebeurs.

* * *

**BIJ HET WAPENBORD VAN
GODARD ADRIAAN BARON VAN REEDE**

"...De zaken in Denemarken hadden nu weer een gunstige keer genomen en de Heer van Amerongen had het gewenste tractaat afgesloten. Het eind dezer ambassade was dus nu in zicht en niemand die zich daarover meer verheugde dan de Vrouwe van Amerongen. Zij schreef hem dat zij zich alleen over deze ambassade kon troosten, omdat deze hen in staat had gesteld al hun schulden af te lossen, maar nu moest het uit zijn, want op zijn leeftijd is men het best "in seijn eijgen huijs en dan geen buijtenlantse kommissie meer!".

Dit laatste zou inderdaad niet meer gebeuren, doch op andere wijze dan Margaretha het hoopte en verwachtte! Het zou haar niet gegeven worden, samen met haar man een rustige oude dag op het geliefde huis te Amerongen te slijten. Heel plotseling kwam voor haar het bericht dat de zoo geliefde echtgenoot in Kopenhagen overleden was.

Er is een brief van den Majoor de Blanchés aan een vriend bewaard, waaruit wij eenige details over ziekte en overlijden van den Heer van Amerongen weten. Slechts eenige dagen blijkt de krasse oude heer ziek te zijn geweest. Die brief is gedateerd 9 October 1691 (nieuwe stijl) uit Kopenhagen en vermeldt, dat de gezant nog geen acht dagen ziek is geweest. Niemand had gedacht, dat zijn ongesteldheid zóó ernstig was, "dewijl sijn wel geboren de kledere, jae selfs de schoenen niet wilde quiteren, veel min tussen twee lakens leggen, als eerst eergisteren, wesende Sondach naer den middach, doen Haer Majesteit nae sijne dispositie door haren lijff chirurgien liet vragen en hem de pols voelen ende wij Sijne Ex.tie deden geloven dat de Coninginne volgens het seggen van den chirurgien hem soude komen besoecken, maer het en duurde geen uyr of was al wederom over endt. Men kost hem tot geen rust brengen; oock niet, als met veele persuatiën, om wat bouillon 3 à viermael daegs te nuttigen. Dan het verstant was goed. Gisteren naer noen liet ik drie doctoren te gelijck komen, die niet als van te moeten rusten praeten ende dan 't geene sij geordonneert hadden in te neemen, dronck daerop 's avents te halven seven uyren een kometie bouillon ende liet sich naerderhant op mijnen esel of veltbeth tussen twee lakens leggen, nae gewoonte wat woelende, ende de

Wapenbord in de N.H. kerk te Amerongen
gewijd aan
Godard Adriaan Baron van Reede
foto: Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Collectie: Kerkvoogdij Andrieskerk, Amerongen.

deken nu ende dan van de borst met de handen afleggende, die de Heer le Maire en Monsr. Laussel (dewelcke verleden nacht de wacht bij zijn welgeb. hadden) telkens wederom overleyden ende naer middernacht eenigssints still leggende, waren sij seer verheugt, niet beeter weetende of Sijne Ex.tie lach en sloop; dan, de clock naer tweeën, gingen voorn.e messrs aent bedt ende wel acht gevende, vonden dat den siecken heer soo still, sonder tael of teeken te doen, in den Heere was gerust.

Wat voor alteratie ende groot hartenleet dit onvergeetelijck verlies soo voor 't gemeijn als Sijn Illustre Huys ende spetie aan den Heere van Harvelt [de jonge Godard Adriaan] ende ons alle int generaal ende yder int besonder heeft toegebracht, kan ick met geene penne uytdrukken.... Godt trooste de genereuse Vrouwe van Amerongen en alle die van 't Illustre Huys...."

"Het stoffelijk overschot van Godard Adriaan Baron van Reede, Vrijheer van Amerongen, werd per oorlogsschip naar de Republiek getransporteerd en in de kerk te Amerongen onder groote statie en belangstelling ter aarde besteld.

De Europeesche Mercurius van November 1691 vermeldt over deze uitvaart het volgende: 'Den 13den der maand wierd in een Admiraliteits Trekjagt, gantsch en al met swarte baay [wollen stof, (red.)], tot in het water sleepe, behangen, tot Utrecht aangebracht het lijk van wijlen Sijn Excellentie, den Heer van Amerongen, den 31sten October met een Deensch fregat van Koppenhagen vertrokken; vervolgens geset in een lijkkoets, getrokken door ses paarden, van het hoofd tot aan de voeten met swart laken behangen, wordende de slippers van 't lijklaken door ses Staatenbouden gedraagen, en aldus, gevolgd door noch twee andere koetsen insgelijks ieder met ses paarden bespannen, door de stad, alwaar zijn Hoog Edelheid so lange jaaren de presidentplaets van de Heeren Edelen en Ridderschap met so veel reputatie had bekleed, onder het geluy van klokken na Amerongen gevoerd, om aldaar noch dien zelve avond bij zijn hoogloffelijke voorouders in 't graf gezet te worden.'

In de Andrieskerk in Amerongen hangen wapenborden, gewijd aan de diverse Heren en Vrouwen van Amerongen.

"De meesten der in de Amerongsche kerk aanwezige wapenborden vermelden in het Latijn tot wiens gedachtenis zij zijn aangebracht. Een groot wapenbord, nog steeds in die kerk

aanwezig, [dit werd geschreven in 1949. Nu, in 1999 zijn deze borden nog steeds in volle glorie aanwezig, (red.)], bericht in het Nederlandsch:

'De Welgeboren Heer Godard Adriaan baron van Reede, Vrijheer van Amerongen, Ginkel, Elst etc. Ridder van de Koninklijke ordre van den Olifant, oudste presideerende van het lid der Heeren Edelen ende Ridderschap deser provincie ende wegen deselve gedeputeerde ter vergaderinge van de Hoog Mogende Heeren Staten Generaal gedurende den tijd van XXXIV jaren ende Raad van Staten der Vereenigde Nederlanden etc. Nadat de eerste extra-ordinaris ambassade van den Staat aan den Koning van Hispanië ende voor en na aan den Koning van Denemarken, neevens vele andere importante legatiën gefungeert hadde in zijn laatste overleden binnen Copenhagen den IX October 1691.'

Op het bord is het wapen der van Reede's, omhangen door de versierselen van de Olifantsorde, geschilderd. Zoo was de man die Amerongen groot had gemaakt naar zijn laatste rustplaats gebracht."

Citaten uit: 'Het Kasteel Amerongen en zijn bewoners' door A.W.J. Mulder, Maastricht 1949.

DE JARIGE MONUMENTENWACHT NEDERLAND

De redactie van het Kasteelbulletin ontving een brief van één van de medewerkers van Monumentenwacht Utrecht, die al enige jaren de inspecties op Kasteel Amerongen verzicht. Leest u even mee?

Onsdag seksten juni

goddag

Naar aanleiding van het 25-jarige bestaan van Monumentenwacht Nederland in 1998 zijn er een aantal activiteiten georganiseerd om dit te vieren.

Een van deze activiteiten was een tour naar enkele Europese hoofdsteden om demonstraties en lezingen te geven over het werk van de Monumentenwacht. Ondergetekende is naar Kopenhagen (Denemarken) en Stockholm (Zweden) geweest. De Denen zijn zo enthousiast geworden, dat zij besloten hebben om een gelijksoortige organisatie op te starten.

In week 24 is een delegatie van 14 potentiële Deense Monumentenwachters op bezoek geweest, vooral om te kijken hoe de organisatie hier werkt. Onder leiding van de Utrechtse Monumentenwacht hebben zij het Kasteel bezocht en gedeeltelijk geïnspecteerd. De Denen waren erg enthousiast en aangekomen op het Kasteel begonnen zij meteen met de inspectie.

Er werden zoveel vragen gesteld dat wij handen en voeten te kort kwamen om deze te beantwoorden. De interesse ging niet alleen uit naar het werk, maar vooral wilden zij veel weten over de geschiedenis van het Kasteel. Gelukkig werden wij bijgestaan door een suppoost die in een half uur ons rond leidde, en iets vertelde over de geschiedenis en het interieur. Tijdens de gebruikelijke koffiepauze in de keuken was iedereen erg nieuwsgierig en na enkele tellen kwam er een drietalig gesprek op gang.

In de middag werd de St.Andrieskerk bezocht, wij werden ontvangen door Koster van Alphen. Als het aan hem had gelegen hadden we er nu nog gelopen. Ook werd de toren aan een nauwkeurige inspectie onderworpen en de spits beklommen. Dat was natuurlijk een uitdaging om eens een torenspits te kunnen beklimmen in Nederland. Dus, veiligheidsgordels aan en een voor een omhoog.

Geweldig!

Bij deze wil ik alle medewerkers van het Kasteel en de St. Andrieskerk, die zo goed zijn geweest om van deze dag een succes te maken, hartelijk bedanken.

Tak tak

Joop Jansen

* * *

ZOMERGENOEGENS

Op deze prachtige zomerdag trok de 'Buitendag' in de tuinen, samen met de 'Sportsfair' in het Koetshuis van Kasteel Amerongen ruim zeshonderd bezoekers. Men genoot van sport en spel zoals de adel die vroeger beoefende; de bijbehorende tentoonstelling toonde dat uitgebreid aan.

Juist door de loom makende warmte, ontstond er in de Kasteeltuinen een bijzondere sfeer die deed denken aan lang vervlogen tijden, toen de dames zich op de tennissport toelegden met een hoed op en rokken, reikend tot op de enkels, hooggesloten bloeses en vooral lange mouwen.

Deze dag werd een buitengewone belevenis: men flaneerde langs de grasvelden, terwijl flarden licht klassieke muziek door het park zweefden. Sommigen vleiden zich - met plaid en meegebrachte picknickmand - in kleine groepjes op het gras neer. Vanaf deze plek kon het croquet spel goed overzien worden.

Het leuke was, dat de bezoekers ook zelf enthousiast aan alles meededen, want dat was nu het aantrekkelijke aan deze dag.

Intussen kon er bij de 'Sportsfair' rustig gesnuffeld worden; een keur van artikelen die met sport en spel te maken hadden, was in het Koetshuis voorhanden.

De organisatoren zijn van plan in de toekomst de 'Buitendag' te herhalen. Mocht er onder onze lezers iemand zijn die nog een oud, maar gaaf croquet spel wil afstaan aan de Stichting Kasteel Amerongen (èn/of oude sportattributen en spellen[voor buiten]), wilt u dat dan telefonisch melden bij mevrouw Sunny Jansen? Kasteel Amerongen 0343 - 45 42 12. Bij voorbaat bedankt.

Sfeervolle 'Buitendag' op Kasteel Amerongen
1 augustus 1999
foto: P. Knuijt

De tegenstander wordt uitgedaagd.....
foto's P. Knuijt.

's Zomers plezier.

NAAR HET JAAR 2000 EN VERDER.....

2

KASTEEL AMERONGEN : MET
TWEЕ STICHTINGS-BESTUREN

0

MET EEN KRING VAN DONATEURS

0

MET EEN KRING VAN SUBSIDIEVERLENERS,
ADVERTEERDERS EN
BEGUNSTIGERS

0

MET EEN KRING VAN MEDEWERKERS EN
VRIJWILLIGERS

...VERTROUWEN IN DE TOEKOMST...

ONZE NIEUWE COORDINATOR MEVROUW DRS. S. JANSEN

Sinds juli 1999 is Sunny Jansen bij ons op het Kasteel werkzaam als coördinator en assistent van de directeur.

Haar studierichting is geschiedenis geweest, met politieke geschiedenis als specialisatie. Daarbij heeft zij indertijd gekozen voor bijvakken als adelsgeschiedenis en kastelenkunde. Tijdens haar studentenjaren was er de mogelijkheid om te werken in een dierenkliniek.

Sunny houdt van paarden en honden; vroeger heeft zij wel paardgereden, maar tegenwoordig heeft het trainen van honden haar voorkeur. Zij heeft zelf ook een hond thuis.

In vorige werkkringen, zoals bij het Spoorwegmuseum in Utrecht en bij Kasteel Sypesteijn was het rondleiden van bezoekers een van haar taken.

En, om alle verkeerde veronderstellingen gelijk de wereld uit te helpen: Sunny woont in IJsselstein.

In het boekje "De adel in beweging", aspecten van een sportief leven op een adellijk huis, dat deze zomer bij de gelijknamige tentoonstelling verscheen, staat een artikel van de hand van Sunny Jansen: "Paard en ruiter, een nobele eenheid". Wij hebben toen al enigszins met haar kunnen kennismaken.

H.F.R.-v.B.

* * *

COLOFON

Redactieadres: Bulletin Kasteel Amerongen, Drostestraat 20, 3958 BK in Amerongen. Telefoon: 0343 - 45 42 12

Kasteel open: 1 april - 1 november

Redactie : B.E.O. van der Laan
H.F. Rotgans - van Blerkom
A.A. de Visser - Ike

© Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, zonder voorafgaande toestemming van de Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen.

Openingstijden Kasteel Amerongen: za-, zon- en feestdagen 13 - 17 uur
dinsdag t/m vrijdag 10 - 17 uur

ISSN: 1382-8916

Druk: Offset, Drukkerij Print '81, Doorn.

**Het
adres
voor
al uw**

**PRINT
81**

handels-, familie &
verenigingsdrukwerk

digitaal kopiëren
in zwart en kleur

inbinden
en plastificeren

(0343) 41 63 36

Amersfoortseweg 47 ^{a+b}
3941 EK DOORN

Drs. Tom Klun

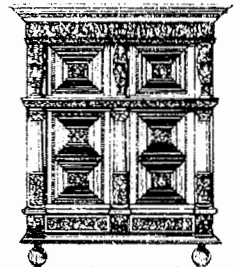
Antiquair - Restaurator

Inkoop - Verkoop - Restauratie - Taxatie

Gespecialiseerd in antieke meubelen

Geopend:
dinsdag t/m zaterdag 11.00 - 18.00 uur
en verder op afspraak

Rijksstraatweg 63a
3921 AB Elst (Utr.)
Tel.: (0318) 47 11 30 of 06 - 53 71 37 86

INSTALLATIEBEDRIJF

MEIJER B.V. AMERONGEN

KOUDIJS

LEERSUM

Waarborg installateurs

AMERONGEN

☎ 0343 - 45 12 33

LEERSUM

☎ 0343 - 45 26 35

- Sanitair
- Lood- Zink- en Dakwerk
- Centrale Verwarming

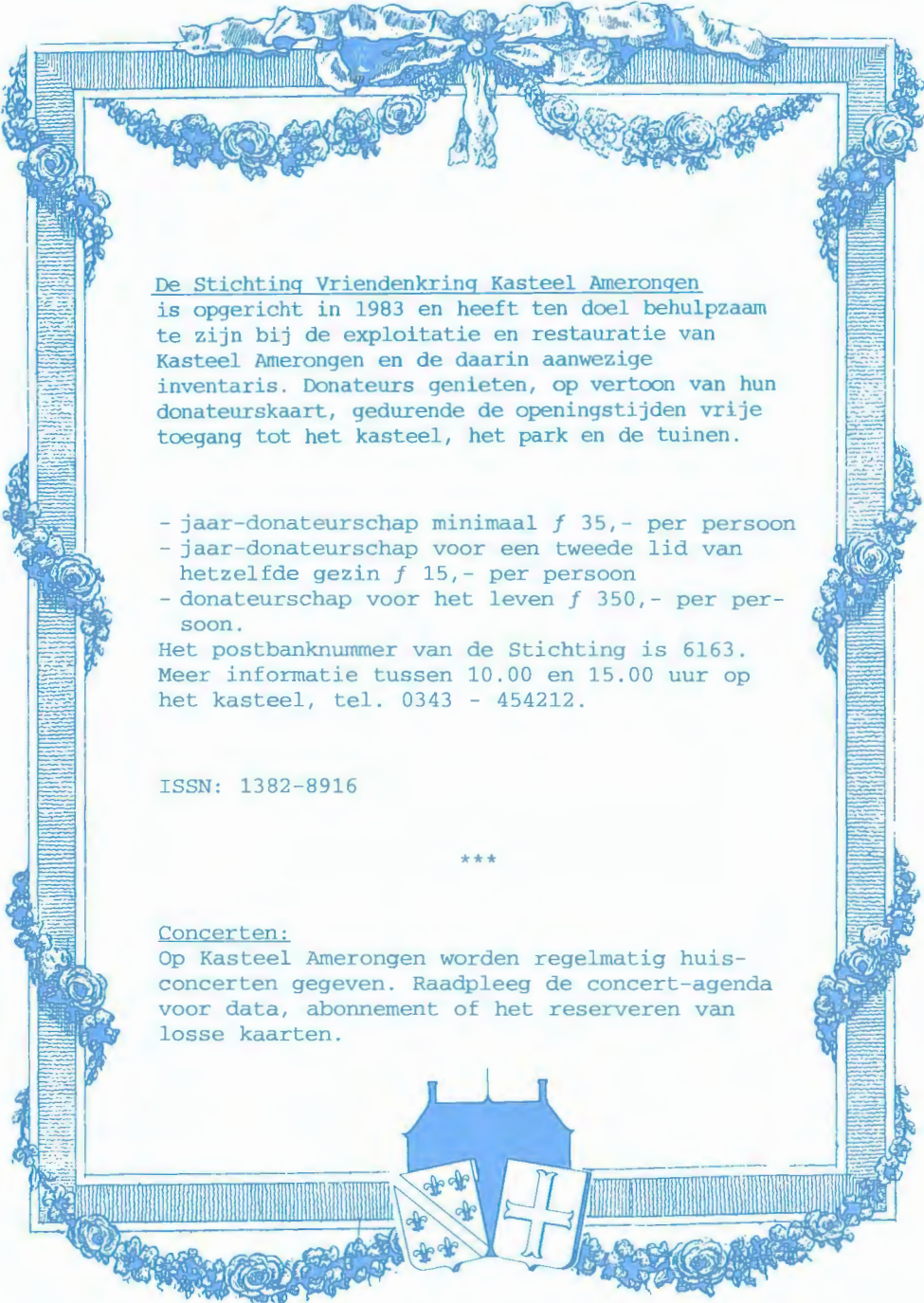
- Gas- en Waterfitter
- Elektrotechnische Installaties
- Ventilatie

Aannemersbedrijf

M. Kleinveld en Zn. B.V.

Rijnstraat 1
3958 BE Amerongen
tel.: 0343 - 451756
454208

Ook voor hout- en plaatmateriaal

De Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen
is opgericht in 1983 en heeft ten doel behulpzaam
te zijn bij de exploitatie en restauratie van
Kasteel Amerongen en de daarin aanwezige
inventaris. Donateurs genieten, op vertoon van hun
donateurskaart, gedurende de openingstijden vrije
toegang tot het kasteel, het park en de tuinen.

- jaar-donateurschap minimaal f 35,- per persoon
- jaar-donateurschap voor een tweede lid van
hetzelfde gezin f 15,- per persoon
- donateurschap voor het leven f 350,- per per-
soon.

Het postbanknummer van de Stichting is 6163.
Meer informatie tussen 10.00 en 15.00 uur op
het kasteel, tel. 0343 - 454212.

ISSN: 1382-8916

***

Concerten:

Op Kasteel Amerongen worden regelmatig huis-
concerten gegeven. Raadpleeg de concert-agenda
voor data, abonnement of het reserveren van
losse kaarten.

